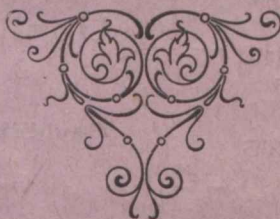

3283

Ühismõtted

ÜENÜ
Tamsalu ja
Porkuni
osakondade
väljaanne

Nr. 1

Hind 25 snt.

1935. aastal

Tamsalu Lubjavabrik „K. Mauritz & Ko“

Tamsalus. Telefon: Tamsaku 6.

OTTO POSTI

Rakvere, Tartu 55

Telef. 111

IGATSELTSI
POTISEPA TÖÖ

Ubari telliskivitööstuses

Karitsa-Levalas

telliskivid.

Savitööstuses Rakveres

ahjupotid,

lihtsad ja klastuuritud, lillepotid, telliskivid jne.

Ehtsa ja loomuliku **koduõlle**
valmistate lihtsalt ja odavalt
ainult linnaseekstraktist

„MALTOSA“.

Porkuni Linnaseekstraktitööstus
R. VANDERER, Porkunis.

Sulgede ost ja ümbertöötamine,
sulgmadratsite-patjade puhastus
ja müük.

Samas kummjalanõude ja esemete
igasugune parandus.

Hinnad õiglased. **Arnold Piilov.**
Tamsalus, Tambergi majas.

Hästi jooksevad Teie hobused ainult siis, kui olete nad rautanud Uudeküla sepikojas **H. ja A. Kuulbergi juures.**

Porkuni Plirituse ja Tärklise Tööstus

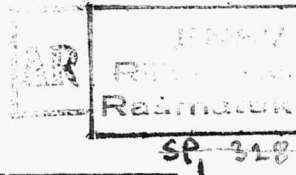
Mary Rennenkampff

Porkunis.

Spetsiaalne fond

ÜHISMÕTTED

ÜENÜ Tamsalu ja
Porkuni osakondade
ühine aegkiri

Toimetused: Osk, Uudeküll, Astr Lindberg ja Alf. Peedo

Motto: „Kas siis selle maa keel
Laulutules ei või
Taevani tõusta üles
Igavikku omale otsida?“

C. J. Peterson.

Selged sihid ja kõrged tähised kutsuvad teotsemisele; kutsuvad mitte üksi neid, kes on juba andunud ligemise, ühiskonna ja kogu rahva teenistusse, vaid kutsuvad eranditult kõiki.

Oleme vabad! Hindame siis ka seda! . . .

Vaba rahva tütarde - poegadena ühendame käed, võidame takistused ja läheneme helgemale tulevikule . . .

Ei tagasiminekut, ei seismajäämist, vaid edasi — juba esiisadest süüdatud loitva tungla valgusel—julgelt ja vabalt.

TOIMETUS.

Armsad Porkuni ja Tamsalu noored!

Õnnelikud on need rahvad, kellel on teenäitajaid, kes tänu oma jumalikule sädemele — elavale kujutus-võimele õigel ajal tabavad neid tõdesid, mis vastavad ajale ja aitavad rahvast viia edasi.

K. Kornel

ÜENÜ Keskjuhatuses esimees, Nõukogu esimees, E.T.A. direktor ja ajakirjanik.

lasist, kes on tulnud senisest rahvahulkade killustamise ja killunemise õhkkonnast. Nii mujal kui meil tuleb meil oma lootust rajada noorusele.

Soovin Tamsalu ja Porkuni noorile südamest head edu meie rahva ühise tahte maksmapaneku eest tulleminekuks.

Tallinnas, 5. dets. 1934.

K. Kornel

Ja kui teenäitajad on tõe avastanud, siis leidub vanema põlve keskel vähe neid, kes seda tõde tahavad kuulda. Vanem põlv on omale elus võidelnud kätte seltskondliku seisukoha ja ei taha seda viia hädaohtu, minnes võitlusse uute tõdede eest. Nad ripuvad seniste tõdede küljes, mis tõdedeks tõelikult olid vahest nende nooruspäevil. Teine lugu on noortega: nad on vanadest vastuvõtlikumad kõigile heale ja lähevad vaimustusega tulle uute tõdede eest, kui nende tõdede elustav vaim on vallutanud nende hinge. Nii näeme pärast ilmasõjaseil aastail, mis on suurteks murdeaastaiks, et rahvaste teenäitajad, kes rahvahulgad pannud liikuma rahva uuestisünni tähiseil, on väärikalt hinnanud noorust, rajades temale oma lootused.

Ka meie rahva teenäitajad on meile elavat tõde kuulutanud meie rahva ühise tahte maksma panekust. Nii meil nagu mujal ei taipa seda tõde paljud neist tege-

Ikka edasi!

Meie silmades säravad sädamed,
Meie põues lainetab julgus ja jõud,
Hoovab elu!

A. Haava.

Paigalseisimine on tagasimine! Õige ja iseloomustav lause kõikidele aegadele, kõikidele isikutele. Kes meist tahaks seisma jääda, kui käidud juba palju teest, kui jäetud seljataha rida kilomeetri tulpe, kui on nähtud vaeva ülessäetud sihile jõudmiseks? Ei usu,

et seda teeks keegi vanadest, veel vähem noortest. See annaks halva tunnustuse noorte tahtejõust, noorte püsivusest; näitaks noori nõrkadena.

Kui peaks seisma jääma vanad, sest ehk on lõppemas jõud, mis kulutatud sihtide saavutamiseks, siis seda ei tee kunagi noored.

Noored ei tohi seisma jääda, sest laulik näeb noorte silmis sädemeid,

H. Tubro

Tamsalu algkooli juhataja, seltskonna-
tegelane, res.-ohvitser.

põues lainetavat julgust ja jõudu. Näeb
hoovavat elu — noort elu. Sellepärast —
ikka edasi!

Præguse aja saavutiste pinge on
igal alal kõrge, areng ja elu tempo kiire.
Seisatad — ja näedki: kõik möödub
kiirelt, ning tunned, nagu seisva raud-
teerongi aknast vaadates mööduvat rongi,
et sõidad vastupidises suunas — tagasi.

Ei ole küllalt sellest, et anname alg-,
kesk- või ülikooli lõputunnistuse. Kui
jääme puhkama lõputunnistuse kätte-
võidetud loorberidele, seisame jällegi
paigal, jääme elust maha, läheme tagasi.

Peame leidma abinõu, et jõuda edasi,
pidada sammu teiste kiirelt arenevate
isikutega, kultuurrahvastega, et võita
endale kindel ja lugupeetud seisukoht
teiste seas.

Meie unustame pea suurema osa
koolis õpitust, või heidame osa õpitust
kõrvale, põhjusel — elu ei vaja seda.
Jääb tühi koht, mis tahab täitmist, täit-
mist sellega, mida vajab elu, mida va-
jab niisugune elu, mis viib meid pare-
musele ja õilsusele, nagu selleks alus
pandud kooliski.

Üks kohtadest, kus võime jätkata
oma uusi ja kõrgeväärtuslikke ülesandeid
peale kooli, on noorte oma ühingud,

Leenart Üllaste.

Nullpunktil.

Täna hetkeks jäin üksi oma hinge valudesse . . .

Tars tuisklen kui lohistet hirv keset öid,
kel jälgi sööb penide jõuk.
Üks rannatus kõik; hinge ahistab neid:
Kuhu minna, ah, lõpmatuid ristteid!
Kulgeb inimen, ünse kui tõuk.

Vihat endast, teistest mõistmatu, kohtud
mõnd sõpra vast laeva kui öön
Siis hardunult põlvituks. — Näitted —
too mõtleb, ning taaski luhub
usk endasse. Loidab kui lääas,
hiivad ankru ja purje, üha võitled
sa endaga, ünse kui tõuk.
Surut verre ihk minna, ei jääda,
rõhub olem sind painjalt kui patt.
Üks rannatus kõik, süda ängistub vaevan:
all sulet inferno, üll sulet on taevas.
Ent lõõmavaid üha mu valude ahjud,
kui maailmaloojangu tulekahjud.
Et minna — ma liiaks pankrott.

Olen liialt aheldet oma nukurussaludesse . . .

sest noor mõistab noort. Häatahtlikku
ja õiglast üksteise mõistmist, suhtumist
ja kaasabi on vaja niihästi vanade kui
ka noorte vahel, et sammuda oma üles-
sätud sihtidele.

Selleks peavad, ja usun, et tahavad
kaasaadata kooliõpilas- ja õpetajaskond,
väljaspool kooli tegutsevad noored, ja ka
need, kes juba nooruseast väljajõudnud.
Ikka käsikäes — ikka edasi!

Kool, noorte õigete sihtide algsuuna
andja, ei taha jääda ükskõikseks noorte
õige suuna leidmise kaasaaitamisel ka
peale kooli lõpetamist. Kool tahab
kaasaadata kõigile noorte õilsatele ja
ausatele üritustele, mis kasuks inimkon-
nale ja meie isamaale.

Teadlikud olles, et kõik tulevad
kaasa, kellel õilsad ja ausad mõtted
meie sihtide saavutamisel, hüüame:
ikka edasi!

Selleks julgust, usku, lootust ja jõu-
du meie Ü. E. N. Ü. noortele. Noortes
hoovab elu — aga elu on suur, ilus ja
avar.

H. Tubro.

Tamsalu algkooli juhataja.

Saateks . . .

Kogu tänane maailm on oma seniste teooriatega sattunud kuidagi raskusisse. See, mis senini oli ainuõige, on tänapäev lõonud kõikuma. Ja suurim hädaoht ongi ehk suurte demokraatlikkude põhimõtete kõdunemises. Vähe on seda, mis

Aug. Meikop

ÜENÜ Keskjuhatause peasekretär, „Eesti Nooruse“ vastutav ja tegev toimetaja, suuremaid töömehi ÜENÜlaste peres.

inimkonda veel ühendab, enam tahab olla seda, mis lahutama kipub. Iga rahvus on praegu suurimas rahvusliku väljapääsu, eneseõigustamise palavikus, kuigi suured hulgad igakord pole teadlikud neis otsinguis ja sageli valmis ollakse ühest äärmusest kalduma teise. Otsitakse abi kas või aaria teooriaist. . .

ÜENÜ on seni jäänud truuks oma 15 a. vastupidanud kaalutud põhimõtetele: omariiklus, rahvuslus, omakultuur. Vaistlikult ollakse jäänud truuks ka senisele suurele demokraatialle: õpetaja, õpilane; akadeemiline üliõpilane, vähemteadev külanoor; peremees, teenija; linn, maa; rikas, vähemjõukas; noorem, vanem — kõik leiavad ÜENÜs ühiseid teotsemisvõimalusi. Meid seob omariiklus, kohustab rahvuslus, kutsub omakultuur. Tega on meil kõigil palju.

Selles kindlas teadmises, et ÜENÜ Tamsalu ja Porkuni osakondade ühine ettevõte, ühine ajakiri, toob meid lähemale teineteisele ja meie ühiste ja üldistele ülesannetele tervitab seda aabelist algatust.

Aug. Meikop.

Kanna oma südames päikest . . .

Kirjutanud ÜENÜ Virumaa keskk. esimees V. Mustel.

Kanna oma südames päikest, et siis helduses võiksid teada, et ahned ja pelgurid seisavad ühel redeli astmel.

Kanna oma südames päikest, siis tead, et pääsed edasi ka siis, kui sul ei ole taskus ametlikku paberist atestatsiooni.

Kanna oma südames päikest, et sa võiksid elu nautida ka ilma viina ja narkotiliste ainedeta.

Kanna oma südames päikest, et sa pääseksid pettekujudest ja su elu koos kaasinimestega ei kujuneks viha ega vaenu põrguks.

Kanna oma südames päikest, et su mõistus saaks alati võitu kire lainest.

Kanna oma südames päikest, et sa võiksid andeks anda ja aru saada, et kõik need ei ole veel halvad, kes peavad kandma ahelaid, võib olla on nad isamaa või inimkonna eest väljas olnud — parema tuleviku pärast.

Kanna oma südames päikest, et sa võiksid armastada ja vihata, teades, et ka lahke viha ja uhke jonn võib õilistada.

Kanna oma südames päikest, siis ei vali sa keskteed ega otsi kompromisse ning ei usalda paljast autoriteeti, vaid näitad oma südamega ise nagu päevakell ainult päikesepaistelisi tunde.

(Käsikirjalisest kogust „Oled usklik“).

Porkuni ja Tamsalu UENU osakondade noored, Teil on juba tulemusi ümbruskonna kultuuritöös. Jätkake seda tööd oma ajakirja veergudel. Olgu see ajakiri enesekasvatuse, aktiivse isetegevuse arendaja ning abiks loomingu katseiks.

Valitsegu temas sügav isamaaline vaim.

4. jaan. 1935. a.

J. Rebane

Porkuni kompani päalik.

A. Aherna

Tamsalu Vabat. Tulet. esimees, tunnustamaid näitejuhte; Tamsalu jaamaülem.

Olgu tervitet Teie algatus oma ajakirja väljaandmisel — Teie tulihingelised noored!

See leegitsev tahe löögu võimsalt lõkendama — ning tema tuluke olgu meie organisatsioonide ühiseks teednäitajaks tähiseks vabaharidustöö sihtide rajamisel.

Kuigi möödunud aja mälestusis on meil meeles üksikuid hetki, mil meie organisatsioonide vahelisi arusaamisi on tikkunud tumestama lahkkelid ja üksteisest võõritimõistmised, siis ei heiduta see meid mitte, vaid oleme kindlad ja usume, et ajakirja kaudu suudame kõik konarlused ühiselt siluda.

Ja kui vahest ettetulevate raskuste

mõjutustel Teie teedenäitajad tuled kaugenevad, siis ei tohi Teil olla hirmu ega kartust, ei ka tagasipööramist, vaid julgelt ja kindlalt edasi — kord ette võetud suunas — sest Teie siht on selge! —

Selles toetab Teid igati vanem vend — Tamsalu Vabatahtlik Tuletõrje Ühing.

Adolf Aherna,

esimees.

* * *

Käesolev UENU-naaber-osakondade vaheline aegkiri avagu mõtte- ja tundeilma kaudu tee üksteisele — nooruritele lähemale. Sütitagu noori ilusamaile tegevusaladele. Selles kehastagu nende noorte mõtte- ja hingelaad, kes tahavad viia omaeaseid noori paremale, ilusamale tulevikule vastu — me vabal kodumaa pinnal. Ta olgu te „aabits“ ja „kuldraamat“ milles leidugu esimesi katseid kirjanduse j. t. aladel. Kuid ta olgu ka raamatuks, millesse koguks kõrgeid mõtteid ja millest leitagu jõudu ja aluseid edasirühkimisel noorsoo paleuste ja ideaalide suunas. Äratagu ja kasvatagu ka siin ilmunud read usku oma loominguusse ja olgu varaaidaks, kust lugeja leiaks toitu, mis ta vaimu elu värskendaks ja tiivustaks uute tähiste ja tõdede otsingul. Leidugu ka kaastöölisi küpsemast — vanemast põlvest; ärgu katkegu side kirjutuste läbi nendega, kes noorsoole palju eeskujulikku annud.

UENU osakondade mõte, väljaanda ühist aegkirja, on kõigiti tervitatav. Ülesanded on ju kõigil samad, kuid ühenduses peitub jõud!

Noored! Äрге kokkuge tagasi ka oma ülesannetes ja soovides, siis, kui Te peaksite kannatama, sest see õilis ülesanne — külanoori ja üldse noort-sugu teenida ja rakendada teda elu ilusamate mõtete teenistusse, see annab Teile jõudu ja oskust — end kaitsta ka kõige raskemas olukorras.

Aidaku kõigiti kaasa väljaantav ühine aegkiri, et Te ühine töö omaks kindla süsteemi külanoorsoo enesearendamistöö.

Jõudu ja edu!

Jõulukuul, Assamalla.

A. Traks,

Assamalla algkooli juhataja.

Ag. Lindberg

Tamsalu jsk. naiskoduk. esinaine, seltskonnategelane, kooliõpetaja.

On suuri päivi!

Rinnus leegitseb uus soojendav tuli . . . tuleb võimsana ja haarab kaasa ilusate sõnadega sadanded südamed. Kullana heliseb iga silp, töotusena kajab iga soov. Suur on rahva ärkamine, suur on rahva tahe!

Koit saab päikeseks!

On kirevaid päivi!

Auravast mullast tärkab tuhandeid taimi, värvidevarjundeis lõpmatuid õisi. Taeva poole tõuseb säravaid soove: valgeid, punaseid, halle. Kõik nad on uued ja õiged. Kõik nad on õilsad. Kuid kogudes ühte need mõtted ei ole neis muud kui täitmata soovid, mis üksteist ei toeta!

Ei sobi ohakas ja kannike ühiseks pärjaks!

On uduseid päivi!

Pilv raskena vajutab kastet ja rõskus ängitseb südant. Morn viirastus hiilib tared ümber. Ei ole see õige, ei ole see aus, mis ütles me naaber! Ei kõlba see sõbrale Äraandja! Alatu vend, kes ihkab vaid omakasu ja tõkkeit saeb naabri igale teele!

Tuhm valgus hämardub koldes.

On pimedaid päivi!

Õõ laiub süngena metsile. Maast mustavast kerkib varje, silm leegitseb tumedalt Kadedus, kättemaks ronivad teed elamute poole. Kesköö varjavas unehallis saab tõeks roim: tapetakse inimese suured mõtted ja tänuväärset teod. Häbisatakse see, kes võidelnud paljude hüveks.

Aovalgel kahjurõõm laulab kõledalt nõmme serval. . .

On sooje ja sumedaid päivi . . .

Mets helistab lõpmatult, lõpmatult kevadekandlit! Hing väriseb, paisub ja tiivustub mehitu hүүdes. Maikelluke unistes avab silmad ehatähe poole . . . Kiviääres istuvad kaks, kes võlut suviõõ sametsest hellusest. Südames heliseb jumalavanne: armastus kõige ilusa ja õilsa vastu!

Koidu saabudes noormees kiitlevalt näitab kõigile koha, kus istunud õõsi. . .

On külmi päivi . . .

Jaalilled härmased õitsevad aknal. Tardund on igatsev laul ja soojad sõnad. Rinda piirab raudrõngas, jääne, ängitsev. Naeratus sureb enne kui sünnib. Inimene on petnud inimest ning sõnad ei ole kunagi näinud tegusid.

Vahesein vendade vahel on rõskest maakivist.

On selgeid päivi . . .

Kodusuits tõuseb korstnast otse ja paisab kaugele. Rändaja sammub mõttes, kuid kindlalt. Päev tõuseb lõunasse. Tuules lainetab rukkiniurm. Loodusrahu nakatab südamesse, sest sennagi on jõudnud lunastav vabadus: usalda ainult ennast!

Sõnad kõlavad üksi on hääbuv vaht liivasel rannal. . .

Siis saabub tõsiseid päivi.

Lähed ja mõtled vaikselt ning tegutsed: oma nurmel, oma vaevas. Ei oota sõpru, ei kiitust, ei kõlavat austust. Ei kohku ega hinda neid, kes sind vihkavad. Oled vaba kõigist, mis meelitab ja helendab siravais värves! Nii kasvab kodu ja kasvab riik — maa vajab põhjas tõsiseid mehi ja naisi!

Sügav vesi ei tunnista kärestikke!

16. jaan. 1935.

Agli Lindberg.

Südamlikke tervitusi armsatele kodumaalastele, palju edu ja õnne uue ettevõtte läbiviimiseks ja hääd kontakti ning tunnustust lähisorganisatsioonega ja lugejaskonnaga.

Ellen Hals

Hollandis, 10. I 1935. Tamsalu osak. liige.

Astrid Lindberg

Tamsalu kodutütarde vanem ja organiseerija, „Ühismõtete“ toimetusliige, agaramaid naisi Tamsalus.

Olen laulma pandud suurel ajal, Kannan rinnas rahva sündimist.

Joh. Schütz.

Ei ole kaua tagasi, kui peeti uhkuseks põlvenevust mitte eesti rahvusest — põlvenevust kadaklusest. Nüüd aga oleme jõudnud ajani, mil niisugune arusaamine ei kuulu enam uhkusesemete hulka. Tänapäeva rahunud poliitilised olukorrad on õpetanud inimesi ikka rohkem ja rohkem hindama rahvuslikku omapära, omariiklust, omakultuuri. Ühesõnaga — kodumaakaupa. Niisugune positiivne hinnang on sundinud inimesi kogu maa ulatuses koonduma suureks tugevaks massiks, on õpetanud inimesi üksteisest lugupidama ja üksteist mõistma, õpetanud inimesi armastama oma rahvust.

Teadlikud oma ülesandis, täis elujõudu ja optimismi, on üle me kodumaa koondunud noored, et kanda laiali rahvuslikku meelsust ja aateid. Püütakse hävitada viimaseidki jälgi, mis tuletaks meelde meie rahva rusuvat minevikku ja survet kultuuris ja töökspidamisis.

Heidetakse kõrvale paruni armust antud võõrakõlalised nimed. Selge arusaamine ja täielik lugupidamine oma arenguist ja otsinguist on jõudnud haripunkti. Olgu see mõte meile ilusamaks ideaaliks ja kantagu seda endas teadliku arusaamisega sellest, millest ta kõneleb. Elame ajastul, mil ühiselt kanname rinnan Eesti rahva sündimist.

Astrid Lindberg

Iga noore inimese hinges põleb raudgemata iha ja otsimistahe millegi suure, tundmatu järgi. ÜENU Tamsalu ja Porkuni osakondade noored, kästuna sellest võimsast sunnist on alanud oma otsinguid õilsama ja ideaalsema suunas. Kuigi praegused otsinguaastad on rasked ja ohkamapanevadki, leidub siiski noortel usku ja tahtet oma loominguusse. Olgu ilmuv aegkiri tugevaks sõprusidemeks ümbruskonna noortele; kajastagu meie ühises mõttekandjas kõik meie töötulemused, rõõmud, valud ja pettumused. Kasvatagu ta meis igäihes isiklikku ausust, kõrget moraali, üksteise hindamist, rahvustunde sügavust ja ühise majandusliste hüvede kättevõitmist. Viigu ta tugeva sõprussideme

A. Peedo

„Ühismõtete“ toimetusliige, nooremaid seltskonnat. Porkunis.

kaudu meid vastu valguse ja ilu mõistele. Olgu ta teenäitajaks kõigile küla ja maaelu armastavatele noortele.

See teadmine ja usk, et püüde ja tahtega saavutame soovitava ja parema, tiivustab meid tööle ja võitlusele parema suunas.

A. Peedo.

Porkunis, 13. jaanuaril 1935 a.

Leenart Üllaste.

Möödunulle.

Must suveulmad pelgusid tol päeval,
mil esmakordselt kaikus kaugelt kurerivi kaebav: kluu!
Rändlinnud läind,

nüüd hallad käind —

Kui ramp mu akna'll ägab sügismardus — raostund puu.

Vaim üha nüüdki kiuslikuna vaevub
läind nukrusten, mil vuras öhe lahkuv rong.

Hing paatund, hall
päevkoorma all —

Ma rännatute ihkamiste ahelaisse need' galeerivang.

Ta sagesi, mil hingetusk sööb, kaevab,
veel virgutaden mälestiste hauast hääbund und,
maan tusklen taas,

kui läitub lääs —

novembri sünkjashallen udumeermein kooleb päeva rökkav hund.

Tee jõule ja ilule.

Tervis, kehatehnika ja kehakultuur.

Csk. Uudeküll

ÜENÜ Tamsalu osak. esimees, „Ühis-
mõtete“ tegev- ja peatoimetaja, sport-
tegelane, res.-ohvitser.

Tee elu- ja töördõmule viib terve keha kaudu, aga see polnud kuigi ammu, mil keha eest hoolitsemine seisis peamiselt selle hellitamises ja kus kehatehnika praeguses mõttes oli võõras. Tagajärg: rutune vananemine ja vältavad haigused. Kolme-neljakümne aastane

naine oli juba elatanud eit, kel polnud oodata enam palju tulevikult. Tänapäeva noorusepiir on tunduvalt nihkunud edasi — tänu kehakultuuri tõusule.

Väga palju kirjutame oma elumuutest vanaduse arvele, nimetame neid vanadusnähteiks ja lausume: siin pole midagi parata! Aga meie võime öelda avameelselt, et meie liikmed ei kangestu, lihased ei lõtvene ja kepi najal edasitatsutavaiks tudikesteks meie ei muutu niivõrt vanaduse kui selle tõttu, et me kogu pika elu vältel mõtleme tuhandeile asjule, aga väga harva oma vaimu ja hinge tähtsama instrumendi — oma keha — hoolitsemisele.

Enamik inimesi liigub halvasti ja inetult, hoolimata terveist — normaalsetest liikmeist. Jälgime korraks kuidas seisatakse, kõnnitakse-joostakse: pingutuseta, elastilikkuseta; kõverate põlvedega, ripuvate õlgadega purjetatakse või tatsutatakse teil.

Ei pea enam paika arvamine, et ainult need on ilusad, kellele loodus on kinkinud ilusad jalad ja ilusa näolapi.

Kehakultuuri ja kehatehnika kaudu võib ka vähem ilus inimene omada ilu veetlevuse. Kehatehnika ülesanne on liikumisaparaati õlitada, säilitada ja lõtvenevaid osi uuesti elustada või õigel ajal vaheleasumisega neid üldse mitte lasta niikaugele minna, mida tagab järjekindel töö keha hoolitsemisel

Keha ja hinge ei tohi kunagi käsitada kui teineteisest lahutatut ja iseisvalt eksisteerivat, vaid et nad mõlemad kujutavad ühe ja sama asja — nimelt inimese isendi — nähtusvormi. Kui meie võimuses on kasvatuse abil saavutada lõdvast, jõuetust, tahtetust ja küüruvajunud poisist korralik, arenenud ja hea kehahoiuga inimene, siis näitab see keha ja hinge vaheldavat mõju teineteisele, nagu meie tantsus või rütmilises võimlemises leiame hingelisi käike, huvitavaid hingelisi momente ja olen-guid, mis meile selgitavad asja paremini kui sõnad.

Täit mõju võivad kehaharjutused ainult siis avaldada ja võimalikkudest pshühilistest kahjustest hoida kõrvale, kui nad kui pedagoogi täielises võimupiirkonnas seisavad, sest pedagoog vaatab inimese isikut kui tervikut, ühtlust ja kasvatusobjekti. Harjutuse vorm ja tegevus pole seega enam otstarve, vaid pedagoogiline abinõu, milline peab kindlustama meile elurõõmu, tervise ja veetlevuse.

On täiesti ükskõik, kas oleme kahekolme- või neljakümneaastane. Igaüks võib ja peab oma keha igapäevase harjutamise teel vabastama krampplikkusest, õppima teda õieti tundma ja armastama.

Oleme läbistamas ajajärku seni eesõigustatud rekordspordist massspordile, lähenemas hõimlasile — soomlasile, kes käivad põhimõtte järele, et inimene peab arenema ühevõrdselt vaimses ja füüsilises tasemes, ja see areng peab algama juba lapsena. Laps „tabula rasa“ (tühi paber) nagu nimetasid kreeklased, tuleb kirjutada täis väärtuslikku kirja ja seda mitmekülgselt. Kindel kontakt kodu-, kooli- ja ühiskonna vahel on ülimalt abinõuks massiliste saavutuste tagamiseks.

Et kehaline kasvatus saaks areneda edukalt, tuleb leida ja kasvatada kõigepealt sporttelgasi-teadlasi senisest rohke-mal, kes kompetentsed rahva hinge-

eluga, rahvusliku omapäraga, pedagoogiliste ja anatoomilis-arstliste teadmis-tega ja praktilise oskusega üksikalade käsitlemisel. Selle läbiviimiseks on aga kõigepealt vaja rahva tervisliku taseme kilbiletõstmist, selle ühiskondlikust ja riiklikuks ülesandeks kuulutamist ja laiaulatuslikku aatelist tööleasumist.

Meie senine kehaline kasvatus on jätnud paljudi soovida nii koolis kui ka organisatsioones, eriti aga algkoolis, millised varustatud vaid 8 prots. spordiabinõudega, 10 prots võimlatega, kus võimlemistundide arv nädalas on kruvitud üheni (Soomes 3—4) ja kus teotsevad sageli võimlemisõpetajad, kellel pole aimugi tänapäeva moodsast võimlemisest.

Olukord on küll viimaseil aastail märksa paranenud: on rakendatud tõhhe mõningad instruktorid eesotsas K u k e ja T o p m a n n i g a, pandud ametisse maakondlikud spordinõunikud ja leitud kodumaal teenistust seni asendamatu-le Eesti suursportlasele, kümnevõistluse exilmameistrile A. K l u m b e r g i l e, kes juhtis mitu aastat Poolas sportlist arengut. Praegu töötab Klumberg suure eduga Eesti spordielu juhtimisel. Eriti suure edusammu tegi kehakultuurne liikumine möödunud suvel võimlemis- ja spordimängude suurepärase õnnestumisega. Maa, kus seni teotsevad vaid üksikud spordiväljade „lavatuusad“ — rekordmehed, keeras nagu teise lehekülje. Järjest suurenesid osavõtjate grupid; alul arglik-leige suhe ettevõttesse hävis juba esimesil tööpäevil ja asus juhtimisele teadlik ja ühtekuuluv, aatelist eesmärki taotlev ühine joon, milline paisus laiaks piirist-piirini ulatavaks tööväljaks. Ja 15—17. juunil, 1934 a, mil leidsid aset Tallinnas üldesinemised, pidiid veenduma kõige suuremad pessimistidki, et pole tegu mõne kunstlikult üleskrutitud ja mõõdamineva liikumise-ga, vaid tõelise terve noorsoo ja kogu rahva jõulise ühisavaldusega, millele tulnud nõudma eluõigust ja tunnustust.

See kahe- kolmekuune hoogne tegevus enne võimlemismänge oli meie sportlises liikumises ilmarekordiliseks suursaavutuseks, milles suured teened meie võimlemisjuhtidel, eesotsas E. I d l a g a ja nendel kümnekond väsimatuil instruktoreil, kes külast-külla

matkates kandsid tuld ja särtsu noorte ridadesse, — panid oma hästikoordineeritud kehade ja hingestanud, meeliülendavate esinemistega jahmatama kogu liikumise vastaseidki, kes leidnud spordis senini vaid „tühja sääremarja kultuuri.“

Rännaku algus oli hoogne ja seda ei tohi langetada enne, kui on saavutatud positsioon, mis kindlustab kogu rahvale senisest rohkemal füüsilise tugevuse, jõu ja tervise.

Rännakul tuleb tõsta esiplaanile inimolendi tähtsam instrument — füüsiline mina — ja saavutama kontakt vaimse ja füüsilise arengule.

Sportivõistlused tuleb muuta sisuka- maiks ja osavõtult massilisemaks; rühmspordivormid tuleb tõsta esiplaanile

Võistlused, demonstratsioonid ja näitu- sed kujunegu terve ühiskonna elu ka- jastuseks. Seega arenevad ja kerkivad esile sportlised suursaavutused ka üksikuis kodanikes vabalt ja lõõgivõim- salt nagu Soomes, hävib aga väär- suhte spordisse nagu seisaks kehakultuuri ülesanne ainuüksi rekordite tagaajamises.

Kodu, kool ja ühiskond peavad sam- muma siin lahutamatus sidemes vastu tervemale ja helgemale tulevikule. Tõs- tes kilbile rahva kehalise kasvatus- ja kuututades selle riiklikuks ja ühiskond- likuks küsimuseks, oleme küllalt võim- sad kaitsma vabamehe Vahuri vabadus- armastust, mida nõuab meilt rahva ter- vis, terve vaim ja riigikaitse.

Osk. Uudeküll

Riigi Kurtummadekoolist.

R. Summer

Riigi Kurtummadekooli direktor, K. L. V.-Maarja malevk. päalik, res. ohvitser.

Eestis teotseb käesoleval ainult üks kurtummade õppe- ja kasvatusasutus, mille ülevalpidajaks on riik. Kool asub looduslikult kaunis Porkunis, 7 klm.

Tamsalu jaamast. Ilus loodus, järved, park, orud ja mäed ühes endise lossi varemetega meelitavad siia kevadel ja suvel suurel hulgal turiste. Päevagi ei möödu külastajateta. On olnud päevi, kus ekskursantide arv tõusis sadadesse. Suvekuudel, juunis, juulis ja augustis on kooli juures korraldatud turistpeatu- punkt.

Kooli kasutada on Porkuni loss, mis mahutab eneses klassiruumid, õpilaste internaadi-, söögi- ja teised kõrvalruu- mid. Peahoones, s. o lossis, on ka koolijuhataja ja nelja õppejõu elukorte- rid. Peale lossi on õpetajate ja teenijate elukorteriteks, kooli töökodadeks ja teis- teks tarveteks koolil kasutada terve rida kõrvalhooneid Riigi Kurtummadekoolis õpib käesoleval kooliaastal 105 last 14 õppejõu juhatusel. Koolil on 10 klassi. Kooli sisseastujaid on igal aastal roh- kesti, nõnda, et järgneva kooliaastaks vastuvõetavad õpilased määratakse kind- laks juba kevadel. Lastevanematel tuleks seepärast oma laste kooli paigutamiseks aegsasti samme astuda.

Kooli võetakse vastu kurtumme poeg- ja tütarlapsi, kes 8 aastat vanaks saa- nud. Ei ole kuigi rõõmustav pilt, mida pakuvad uued kooli tulejad. Oma are-

nemiseastmelt vastavad nad 4—5 aastastele kuuljatele lastele. Kõne ja keele puudumine on end valusalt tunda annud ja nende intellektuaalsele arenemisele takistavalt mõjunud. Ka kehaliselt on nad kannatanud mitmesuguste haiguste tagajärjel, millised paljudel juhtudel on põhjustanud kurtummuse. Kodune kasvatus ei ole nende iseloomu heade külgede tugevdamiseks ja halbade tagasitõrjumiseks mitte palju suutnud korda saata, sest nende kõrvald ei ole kuulnud ema õrnu manitsusi ja isa õpetusi. Alles koolis algab kurtummade laste igakülgne kasvatus ja õpetus, mis nõuab kasvatajalt-õpetajalt lõpmatut kannatust ning piiratud armastust.

Kooli peasihiks on õpetada kurtumme häälega rääkima. See ei ole kerge ülesanne, vaid nõuab eriti õpetajalt suurt jõupingutust ja oskust. Paralleelselt rääkimise-õpetusega harjutatakse teiste inimeste kõne suu pealt äravaatamist. Käsikäes keele omandamisega antakse õpilastele teadmusi ja oskusi kõigis algkooli ainetes, välja arvatud laulmine. Pakutavate teadmuste ja oskuste valikul on mõõdupuuks nende tegelik tarvitatavus ja eluline tähtsus. Tööõpetuse alal püüab kool oma õpilastele pakkuda nii palju, kui seda lubab laste vanadus ja koolis viibimise aeg. Tööõpetust on kaks tundi päevas. Kevadel ja sügisel on kõik lapsed tööl kooliaias kui ka põllul. Talvel õpivad poeglapsed töö-

kodades puu- ja kingsepatööd. Sepakojas õpetatakse rauatööd. Tütarlastel on naiskäsitöö. Tütarlaste poolt käsitöö-tundidel valmistatud esemeid, nagu linikud, sohvapadjad jne, võivad osta ka väljaspool kooli olevad isikud. Peale juba nimetatud tööde täidavad õpilased mitmesuguseid kooli majapidamisega ühenduses olevaid ülesandeid, nagu ruumide korrashoid jne. Tööõpetuse sihiks on, peale vajalikkude praktiliste teadmuste ja oskuste omandamise, äratada õpilastes armastust töö enese vastu. Selleks on kooli päevakord koostatud sarnaselt, et õpilased oleksid alati tegevuses, kas klassis, töökodades või majapidamises; vaba aega aga mööda saates spordi või mänguga selleks otstarbeks korda seatud mänguväljadel.

Kooli kursus kestab 8 aastat. Paistab võimatu olevat, et nii lühikese aja jooksul kurtumm, kasutades kuulmismeelt asemel peaasjalikult nägemise- ja kompamismeelt, õpib rääkima ja omandab ka hulga teadmusi. Kuid suurte jõupingutustega ja tugeva tahte abil saab esialgsel vaatlemisel võimatuks näiv võimalikuks, ja kurtumm suudab kooli aja kestel omandada nõnda palju keeleoskust, et ta kaaskodanikkudega võib mõtteid vahetada. Ta on üldsusele tagasi võidetud. Ta võib olla ühiskonnale kasulikuks liikmeks.

Richard Summer.

Mõtteid ja soove suure tähise rajamisel.

Maanoorte org-oonide alal on praegune põlv teerajajaks, sellega lasub temal raske kuid tänuväärne ülesanne, olla koondiste loojaks, mis jäävad püsima ja kasvavad uut võimsat põlve põllumehe ja maahinge-vaimu kandjaid. Noorus tahab olla aktiivne ja algataja, otsides oma jõule rakendust, ärakasutades kõiki abinõusid riiklikus ja rahvuslikus ülesehitustöös. Meie noorte koondised on end rakendunud, suurde ülesehitustöösse, — hakates väljaandma noorte ajakirja — ning koondama noori ja noortekoondisi selle suure tähise ümber, mis peab näitama kogu ümbruskonnale õiget suunda küla ja kodukultuuri arendamisel ning riiklikus, rahvuslikus ja majanduslikus ülesehitustöös. Olles tee-

rajajaks ja keskuseks noorte juhtide, noorte ja vanade vahel, ning noorte eneste kohus on hoolitseda selle eest, et selle suurele tähisele oleks tee avatud igasse ümbruskonna noorte kodusse ja org-ooni, virgutades noori ühisele suurele tööpõllule, — ilusate õnneliklaste Eesti kodude loomisele — kus valitseks üksmeel, rahu ja tööarmastus.

Olgem töökangelased, austagem töökangelasi, hallpäiseid taate ja memmeid, kes on ohverdanud oma parema, — tervise, emakese Eesti tuleviku hääolu — kauni Eesti kodu loomiseks.

Kullenga Maanoorte Ringi nimel
A. Riisberg
esimees.

Kullengal, 5. I. 35.

ÜENÜ Porkuni osakonda õnnitlevad

14. aastapäeva puhul

3. II. 1935 a.

Porkuni vabat. Tuletõrje Ühing

Porkuni Piimatühing

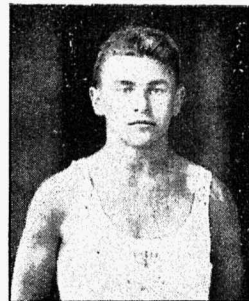
Porkuni Masinatarvitajate Ühisus

Ülevaadet ÜENÜ Tamsalu osakonnast.

Vanuselt kuulub Tamsalu osakond nooremate kilda. Kinnitatud viimasel ÜENÜ Esinduskogu koosolekul Tallinnas 4. nov. 1934. a, asutatud 19. juulil Tamsalus. Vaevalt viis kuud teotsemis-aega — ent tehtud on palju. On saavutatud teiste org-de tunnustus ja teotsemisvõimeline positsioon. Terve rida suurpäevi ja üritusi on annud elamusi ja vaimustust nii paljudelegi. Mälestused esimesest Tamsalu Noorte- ja Spordipäevast 5. aug. 1934. a. ei ole ununenud. Rakke, Vägeva ja Porkuni noorilt ammutatud tööind on haaranud ka Tamsalu noori.

Mõne kuuga 7 jalgpalli, 6 võrkp. ja 5 kergej. võistlust teha läbi, sealjuures tugevat konkurentsi pakkudes vanemaile osakonnile, on hääks tähiseks. Eriti tuleb kriipsutada alla esimest jalgp.-võistlust Rakkega. mis lõppes võiduga 3:0, võistlust V.-Maarjaga 16. sept., kus saavutati hea tagajärg tugeva vastase üle 2:1 ja viiki J.-Jaaniga 2:2 23. sept. Võrkpallivõistluste krooniks tuleb pidada aga võitu V.-Maarja üle 2:0 (15:12; 15:8) 16. sept.

Ka kergejõustikuks on saavutatud häid tagajärgi; on võetud osa Salla spordipäevast, Kiltsi ringk. võistlusist

F. Uudeküll

Lootustandvamaid sportlasi
ÜENÜ Tamsalu osak. 1934 a.
Lõuna-Viru ringk. meister
kõrgushüppes.

jne. Häasaavutuslisteks meesteks on arenemas trio: V. Seeger - F. Uudeküll - G. Väärt, kusjuures tuleks märkida Uudeküllil teivashüppe 290 cm saavutist Sallas ja Kiltsi ringk. võistlustel esikohta kõrgushüppes, kuna Väärt on lubav mees lühimaades, Seeger aga kaugushüppe täht. Väledama naisena esines L. Voloncevicz, kuna hüpetes olid tublid A. Suuk ja E Peterman. Kaasa on tehtud ka murdmaajooksu märgivõistlused, kus normid suurepäraselt ületati.

Aasta viimased päevad möödusid male, kabe- ja koronavõistluste tähe all. Males tuli meistriks H. Kuurberg, kuna A Kūbarsep sama punktiarvuga jäi teiseks, kabeturniiri võitis J. Meinhardt ja korona L Olup.

Pääle sportlise tegevuse on nime-
tamisväärt kirjatööde võistluste korral-

damine Tamsalu algkoolis ja mõningate huviõhtute pidamine osakonna ruumes, millest küpsema pildi pakkus A Läte auõhtu 19. jaan. s. a. Õhtu hääle kor-
daminekule aitasid lahkesti kaasa prl. Lindberg, prl, Luts ja hra Nõmm. Siin-
kohas nimetatuile suur aitäh!

O. U.

ÜENÜ sihte.

Noored on meie maa ja rahva tule-
viku kandjad. Kus eelkäijad lõpetavad,
sealt nemad alles algavad. Noorte ko-
hus on elu edasi viia. Et seda suuta,
selleks peab aga olema usku elusse ja
usku ka endasse. Noortel on seda ikka
olnud.

ÜENÜ ümber kogunenud noored on
omale ülesseadnud kõrged tähised: oma-
riiklus ja omakultuur. Neid sihte peaks
oma hinges kandma iga eestlane, sest
on väga raske oma rahvust säilitada
kui ei ole oma riiki. Omariiklust kaits-
tes kaitseme omakultuuri ning omakul-
tuuri süvendades kindlustame oma riiki.

Sellepärast Eesti riigi hääolu ja vaba-
dus olgu igale eestlasele kallis ÜENÜ-
lased tahavad olla siin eeskujuandjaks.

Neid sihte on võimalik taotleda väga
paljudel aladel, igal oma võimete ja
kalduvuste kohaselt. ÜENÜ paendub
organisatsioonis töötades koos sama-
huvilistega, on võimalik paljugi saavu-
tada, mis oleks üksikul ülejõukäiv. Kuigi
meist igaüks ei suudaks eriti silmapaist-
vat korda saata, siis ei tähenda see veel,
et meie tegevusest üldse kasu ei ole.
Olgu sellepärasi tervitatud iga noor, kes
neid õilsaid tähiseid omaks tunnistades
ÜENÜ ridadesse astub.

P.

Jooni ÜENÜ Porkuni osakonnast.

1921 a. — 1935 a.

Asutamiselt kuulub Porkuni osakond
vanemate osak. kilda. Registreeritud
ÜENÜ Keskjuhatuses juba 1921 a. ja-
nuarikuul lõpul — seega 14 aastane.
Tookordne tegevus lõppes aga ainult
asutamisega, milles olnud tegevad Aber-
thal, Rusi j. t. Uus elu tuli sisse alles
1931 a. — tervelt 10 a. hiljem Kogu-
neti kokku jälle teadlikumad Porkuni
noored ja otsustati asutada ÜENÜ osa-
kond: täideti vastavad paberid ja saa-
deti Keskj. registreerimiseks, kust saa-
bus üllatav teatis, et osakond on juba
regist. 10 a. varem — oli tarvis vaid
tegevust jätkata.

Siit peale algabki tõsine ja ülesehi-
tav töö. Tehtud on salgamatult palju.

Praegu võime rääkida juba organiseeri-
tud ühistööst, mis ilmselt selgub igale
porkunilasile aga ka igale külastajale.
Porkuni noored on sulamas ühte meeli-
tava-ilusa ja ajaloolise Porkuniga . . .

Võimata on siinkohal märkida kõiki
üksikasju, kuid heites pilku kõigile
möödunudule kajastub selles paljugi kus-
tumatu elamusi. Lugematuid kordi on
kogutud kokku ühistele referaat- ja vaie-
lusõhtuile, lavastatud rohkesti näiden-
deid, mille hulgas pole puudunud oma-
loomingudki „Mägisoo Albe“. Esinetud
palju kordi oma laulukooriga A. Traksi
juhtimisel ja antud kontserte kirikus ja
mujal. Korraldatud pikil talveõhtu-
il male-kabe- ja koronavõistlusi; on või-

H. Pupart

ÜENÜ Porkuni osak. abiesimees, kooliõpetaja Riigi Kurtummade koolis, parimaid kiirjooksjaid Lõuna-Viru ringkonnas.

meldud, tehtud püramiide, maadeldud ja tõstetud raskusi. On esinetud rohkel arvul peoettekandeil sportnumbritega, leides kõikjal kiitva tunnustuse.

Igal suvel on korraldatud ilusad noorte- ja spordipäevad, 1934 a. esmakordselt veesportipäev, kus eriti torkas silma tubli naissportlasena Kiira Viimne ja tapalane Aruvald. Tublid on olnud porkunilased ka võrkpallis, eriti hääs vormis oli meeskond möödunud aasta Viru meistervõistlustel Porkunis, kus napilt vannuti alla Rakvere ja Simuna meesk. — tulles Viru kolmandaks.

Rea täiesti rahuldavaid tagajärgi leiame ka kergejõustikus, alates juba 1931 a., mil tuldi Lõuna-Viru ringk. võistlustel üldpunktidega teisele kohale, kus väiksearvuline meeskond: A. Akerberg, A. Peedo, O. Uudeküll, K. Vares ja J. Silbergleich tegid ennastsalgavat tööd. 1932 a. olid tublideks meesteks E. Tamjärv tulles ringkonna meistriks kõrgushüppes (1.65 cm.) ja F. Uudeküll, kes jagas tugevas konkurentsisis simunlase Kümnikuga esikoha. Üldpunktidega jäi Porkuni siiski kolmandaks 1933 a. ringk. võistlustel V. Maarjas tuli osakond jälle teisele kohale, kusjuures E. Tamjärv näitab häid tagajärgi odas ja kuulis, võites heidete karika ja purustades odas tolleaegse ÜENU rekordi — omades

Sulev Kaik

Tamsalu algkooli
IV klassi õpplane.

1.

Kesän ihanuus.

Oi, kuin kauniit kurjenkellot soi!
Lehvikössä koivut huminoi!

Niityllä myös kukkii kukkaset.
Mehiläiset etsii kukist' mett!

Hilpeänä kesātuuli on,
virvoittavi paahteen auringon.

Järvi kaunis, korentojen ihmemaa,
välkky, läikky kauvas metsienkin taa.

Korvissani kaikuu laulu lintujen.
Kesän ihanuutta tahtois jättää en.

2.

Sotamies.

On pitkät sinulla eessäsi tiet,
sä mukanas pyssyt ja kiväärit viet.

Sull' korkeat mäet on kiivetä vaan,
ja vainolaiselta päästät maan.

Sinä mäkiä kiipeet ja paukkuja teet.
Ja laivalla halkaiset aaltoovat veet.

rekordmärgi. 1934 a. võistlustel tuleb aga porkunilastel jällegi leppida 3. kohaga, kuna vahepeal on asutatud Tamsallu ÜENU osakond ja osa sportlasi oli lahkunud, võistlustest puudus ka E. Tamjärv, muide vast esikoht olnuks kindel porkunilastel. Ullatusmehena esines tookord H. Pupart, kes ülivõimsalt lööb 100 mtr-s seni võitmatuid simunlasi Valdmanni ja Kümniku ja tuleb meistriks. Tubli naissportlasena esineb Helga Kübarsep, tähelepanuväärne kindlasti tema kaugushüppe tagajärg 4.20 mtr., mis veel kaugeltki ei näi olema tema võimete piiriks Allakriipsutada tuleks ka E. Mällu arengut lühimaades ja hüpetes, A. Peedo edu odaheites ja K. Varesheites häid tagajärgi keskmades ja suusutamises.

R. Männisaar
ÜENÜ Porkuni osak. esimees
ja teerajaja, innukamaid töö-
mehi Porkunis.

Päale sportlise tegevuse, mis olnud domineerival kohal, on teotsetud agaralt näitetrupiga, mille alussambaks kahtlematult olnud Brinkman; siis fotoasjandusega, orkestriga ja laulukooriga. — Viimane alustas pääle pikemat vaheaega jälle tegevust uue juhi Pupartiga eesotsas. Kõigi muu kõrval on jõutud olukorrani, kus tegevus argneb juba oma kodus — oma ruumides, mis valminenud nägusaks varjupaigaks Porkuni noorte ühistöö tulemusena, milles suured teened osak. esimehel R. Männisaarel.

Mitme aasta ühistöö tulemusena kaunistab Porkuni noori osak. 14 aastapäeval teadmine: „Oma tuba, oma luba!“
„Homo—T.“

ÜENÜ Porkuni osakonna 14. aastapäevaks.

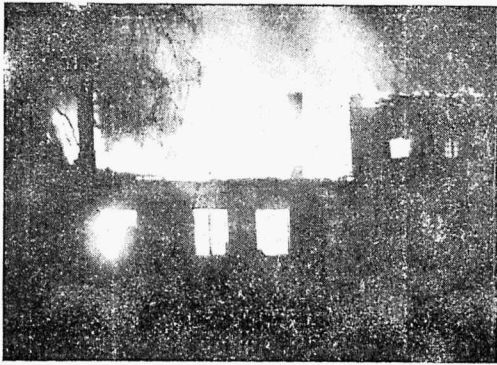
Teie aatelse töö tähtpäeval tunneme ühiselt kaasa Teie rõõmudele, hindame ühiselt Teie saavutatud töötulemusi. — Näha elus ainult ilusat ja ausat, otsida ainult tõde ja õilsust— see mõte ja vaim kandku Teid ka edaspidi üle igasuguste ajavahemikkude.

ÜENU Tamsalu osakond.

Üleskutse Tamsalu ümbruskonna elanikkudele.

Jõululaupäeval, 24. detsembril 1934, tabas Tamsalu seltskondlikke organisatsioone raske õnnetus. Tule ohvriks langes Tamsalu Vabatahtliku Tuletõrje

ühingu seltsimaja, ainuke suurem koosolekute ja pidude pidamise koht kohapääl. Maja oli alles uus ja pooleli, vaevalt aasta saadi tas tegutseda, kuid

**Tamsalu vabari. Tuleõ. seltsimaja
leekides** 24. det. 1934 a.

selle lühikese aja jooksul oli näha, et tarvidus ta järele oli nii suur, et võimata oli rahuldada kõigi saalisoovijate palveid. Selle aasta jooksul tarvitasid teda pääle Tuletõrje Ühingu, kohalik Rahvaraamatukogu Selts, algkool, Kaitseliidu rühm, Naiskodukaitse osakond, ümbruskonna kirikuõpetajad j.n.e.

Juba aastaid tagasi tundus Tamsalus vajadus seltsimaja järele, sest ei olnud ühtegi korralikku ruumi suuremate koosolekute, ega pidude pidamiseks. Eriti valusaks muutus aga seltsimaja puudus kohaliku haridusseltsi hingusele minekul 1930 a., kus viimane oma seltsimaja koolile üle andis. Jäi tarvitamiseks umbes 40 rm põrandapinnaga kooliklass, kus suuremate näidendite ettekanded ruumi puudusel muutusid tihti paroodiaks. Oli näidendis rohkem tegelasi, tuli sagedasti viimastel lavalt lahkudes pugeada tagurpidi, kõhuli olles, lava alla, sest ümberpööramiseks ei olnud ka seal ruumi. Lavale tulles tuli aga ronida üle teiste tegelaste. Suuremaid koosolekuid ei saanud talvel üldse pidada.

Kõiki seda arvesse võttes otsustas Tamsalu Vabatahtlik Tuletõrje ühing

1933 a. kevadel hakata ehitama Tamsalu korralikumat seltsimaja. Suurte sekelduste ja raskuste järele läks korda Nõmküla vallavalitsuselt omandada endise Tamsalu härrastemaja varemed ja peaaegu „tühjade kätega“ alustada miljonsendilise seltsimaja ehitamist ainult hea usu ja lootuse peale.

Tänu kohaliku seltskonna toetusele ja abile suudeti ehitus novembrikuu lõpuks 1933 a. niikaugele viia, et majas võidi esimene pidu pidada.

Nüüd aga on Tamsalu jällegi samas hädas, kui enne 1934. aastat. Tuletõrje ühingu juhatus arusaades, et ilma korraliku seltsimajata on pidurdatud võimaline areng Tamsalus, otsustas asuda seltsimaja uuesi ülesehitamisele.

Ehkki maja oli tuleõnnetuse vastu kinnitatud, ei jatku selleks ühingu omad kapitalid, sest on kerkinud ülesse uusi nõudeid ehituse läbiviimises ja ka majal lasuvad võlad nõuavad tasumist.

Ühingu juhatus loodab, et Tamsalu seltskond ka nüüd passiivseks pealtvaatajaks ei jää, vaid seltsimaja ehitust jõudu ja võimalust mööda toetab, kas rahalise annetuse, tasuta töö või muul viisil

Eriti loodab ühingu juhatus kaasabi noortelt, kelle arusaamine seltsimaja tarvidusest vast suurem on, kui vanematel põlvedel. Kõige pealt näeks ühingu juhatus, et kõik noored liikmetena ühingu ümber koonduksid.

Pea algavad materjali veod ja muud korraldused ehitatava seltsimaja juures. Ärgu jäägu siis ühingu juhatuse üleskutsed ainult „hüüdjaks hääleks kõrbes“, vaid lööge kõik omad käed külge ja õhutage tulema appi ka naabreid. Siis kerkib peagi jälle rahvamaja, kus meile kõigile ruumi jätkub tegutsemiseks ja oma ideaalide teostamiseks.

Tuletõrjuja.

Järgmises numbris trükitakse Tamsalu ja Porkuni ümbruskonna algkoolide õpilaste auhinnatuud kirjatõid, millised käesolevas numbris jäänud avaldamata ruumi puudusel.

Tamsalu Lubjatehas
„D. J. LIMBERG“
TAMSALUS.

Liha- ja vorstikauplus

A. Osman

Tamsalus.

Plekisepa tööstuses

tehakse igasuguseid
plekkesemaid
ja parandatakse vanu.

Hinnad õiglasel.

Gustav Väärt

Tamsalus.

Jalanõude tööstus ja parandus.

Töö kiire ja korralik, hinnad õiglasel

Tamsalus, Rosenblati majas.

A. Solom.

Puusärgi tööstus ja pärgade müük

Tamsalus.

A. Raba.

Valmistan odavasti

≡ **suuski** ≡

ning teen igasuguseid mööbli-ehitus- ja tislertöid.

Tamsalus

R. Olup.

Riide- ja pudukauplus

A. Kask

V.-Maarjas, telef. 12.

Suurim riide- ja pudukauplus

V.-Maarjas ja ümbruskonnas.

Täielik valik igas mustris riidekaupu.

Hinnad võistluseta odavad.

Teenimine korralik ja õiglane.

Sealsamas ka villa- ja riidevärvimise tööstus.

Töö kiire ja korralik, mille eest täieline vastutus.

Tööd on kroonitud auhindadega.

Alustusega : omanik.

A. Palgi trükikoda

Rakveres, Lai 17, telef. 2-84

Valmistab võistlemata odavate hindadega

igasuguseid trükitöid.